



Stierden 1500

ST-PIETERSBERG

Secretariaat (a.l.)	SOK-Mededelingen	SOK-INFO	Algemeen adres
Joep Orbons Holdaal 6 NL 6228 GH Maastricht Tel: 043-3618793	Ton Breuls Bovenstraat 28 B 3770 Kanne/Riemst Tel: 00-3212454059	Joep Orbons Holdaal 6 NL 6228 GH Maastricht Tel: 043-3618793	Natuurhistorisch Genootschap Postbus 882 NL 6200 AW Maastricht

De stuurgroep van de SOK bestaat uit:

Ton Breuls	voorzitter	00-3212454059	
Joep Orbons	secretaris (a.l.)	043-3618793	
Overige stuurgroepleden:			
Han Bochman	043-3433355	Ed de Grood	043-3505490
Jan Paul van der Pas	045-4041600	Roger Reinartz	043-3215292

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica".

De SOK op internet: <http://www.xs4all.nl/~jorbons/sok.html>.

SOK-Groeven

De SOK heeft een aantal groeven in zijn beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder.

Groeve	Beheerder	Tel:
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	043-3505490
Roothergroeve	John Hageman	043-3645419
Nieuwegroeve	Han Bochman	043-3433355
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-3472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Ed de Grood	043-3505490
Fallenberggroeve	(Nog) Niet toegankelijk	
Schamderberg	(Nog) Niet toegankelijk	

Bij inbraak in SOK-groeve:

Bij constatering van inbraak en/of vernielingen aan een van onze SOK-groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

- 1° Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.
- 2° Han Bochman, materiaalbeheer, 043-3433355
- 3° Ed de Grood, groeveopzichter, 043-3505490
- 4° Ton Breuls, voorzitter SOK, 00-3212454059
- 5° Ieder ander stuurgroeplid. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

De SOK zal er dan voor proberen te zorgen dat de afsluiting van de groeve binnen vierentwintig uur hersteld is.

Voorpagina:

Uit de Speleo Limburg kalender januari 1981 komt deze prent van Jacques Diederens van de Sint Pietersberg.

Elly (aanpassing)

Oproepen van en naar SOK-Leden

Nieuwe leden

Wij heten als nieuw SOK-lid hartelijk welkom:

- G. Goessens, Valeriusshof 33B, 6215 GC Maastricht
 - C. Peters, Trianonstraat 22, 6213 AC Maastricht, Tel: 043-3219343
-

Adres wijzigingen SOK leden

- Het telefoonnummer van John Caris moet zijn: Tel: 043-3432174
 - W. Colen, Mockstraat 50, 6226 CC Maastricht, Tel: 043-3636603
-

SOK Mededelingen

De 26ste editie van SOK-Mededelingen is inmiddels verschenen. Sinds lang is het abonnementsgeld niet gestegen. Toch worden de productie- en drukkosten steeds duurder. De enige mogelijkheid de bijdrage op fl 12.50 te houden, is het aantal abonnees te verhogen. Nu zijn er zo'n 300 abonnementen, met een aantal van 350 komen we al aardig uit de kosten.

We richten ons daarom direct tot u. En vragen u dringend collega-berglopers, familie, burens of wie dan ook te overtuigen van de kwaliteit van het leven. En, zoals u inmiddels reeds weet, staat of valt die kwaliteit van het leven met wel of geen abonnement op SOK-Mededelingen. We willen u graag voor uw inspanningen belonen. De eerste 10 SOKkers die aanstaande ledenavond op 29 november een nieuwe abonnee aandragen, krijgen een T-Shirt cadeau, dat verkocht werd op het Internationaal Symposium te Riemst/Maastricht. Een waar collectors-item.

Er zijn nog zeker 10 T-Shirts in voorraad. Het motto is dan ook: wie het eerst komt, het eerst maalt. Hoort en zegt het voort.

De redactie.

Oproep van de Gemeente Riemst

Volgend jaar wordt op grootse wijze de 250-jarige verjaardag van de Slag van Lafelt herdacht. Ondermeer met een grote tentoonstelling in Alde Biesen en een uitgave van de reeks Vierkant Maastricht no 28.

De organisatie is (ondermeer) op zoek naar gegevens, opschriften of tekeningen n.a.v. de slag, die in de groeven te vinden zijn. Te denken valt aan jaartallen of opschriften die verwijzen naar 1747. Omdat in de archieven en kronieken melding wordt gemaakt van de groeven als schuilplaats voor de burgers is de verwachting hoog gespannen. Uw eventuele bijdrage zal niet onvermeld blijven!

Uw inlichtingen, vondsten, enz, zullen onder vermelding van vinder/aangever worden doorgesluisd naar de gemeente Riemst.

Ton Breuls
Bovenstraat 28
B-3770 Kanne Riemst
Tel: (00-32) (0)12 - 454059

Kort verslag ledenbijeenkomst op vrijdag, 27 september 1996.

Door een vergissing kon de ledenbijeenkomst niet in het Natuurhistorisch Museum doorgaan, maar moest uitgeweken worden naar een alternatief: café de Sjuster te Kanne. Gezien de opkomst van 60 leden, de vele informele contacten en de dorstige kelen een geslaagd alternatief.

Han Bochman deed verslag van de werkzaamheden rond de nieuwe SOK-groeve Scharnderberg. Nadrukkelijk was en is zijn oproep voor vrijwilligers om een helpende hand te bieden bij de omvangrijke werken. Iedereen die een paar vrije uren wilt besteden aan nuttig grottenwerk wordt verzocht met Han contact op te nemen.

Daarna lichtte Ed de Grood het nieuwe reglement van de SOK toe. Naar aanleiding van opmerkingen, wensen en aanbevelingen van de aanwezigen op de speciale leden-bijeenkomst van 24 november 1995 heeft de Stuurgroep zich gebogen over een nieuw reglement. De opzet van het reglement, dat meer als een gedragscode wordt gezien, dat het bestuur en de leden in een soort convenant verbindt met de SOK, is duidelijkheid te verschaffen over de doelstellingen en de taken van de leden en het bestuur. Inhoudelijk werden geen bezwaren door de leden aangedragen. Wel ter sprake kwamen ondermeer de wens inzage te kunnen verkrijgen in de statuten van het Genootschap. Leden die dat wensen kunnen de statuten opvragen bij algemeen secretaris H. Schmitz, Vinkenbergh 6 te 6074 DL Melick. Tevens werd opgemerkt dat het wellicht wenselijk was de relatie van de SOK en de NHGL-statuten onder de kop Algemeen op te nemen. Maar onder de kop Gedragscode wordt in feite hieral aan voldaan.

Er werd ook een vraag gesteld over de "leegloop" bij de Stuurgroep. Er was "geruis" vernomen over de motivatie en argumentatie van zittende en gaande Stuurgroepleden. Na een korte discussie over het wel of niet van de omvang van de "ruis" lichtte Luck Walschot in het kort een en ander toe.

Een ander punt, dat wel is opgenomen onder de kop Taken, werd als belangrijk naar voren gebracht: excursies. Ton Breuls beloofde als voorzitter een excursie naar Mayen in de Eifel, waar ondergrondse basalt-groeven voor de winning van molensteen sterke gelijkenis vertonen met oude prenten van de ondergrondse Sint Pietersberg. Jos Cobben achtte het wenselijk om te bekijken of de SOK met al haar inventarisatie-gegevens niet op een of andere manier een bijdrage kan leveren aan het Inventar-programma van het NHGL. Over de (on)mogelijkheden hierover zal nog overlegd worden. Tenslotte gaf Ed de Grood aan dat het mogelijk moet zijn een SOK-legitimatie in te voeren. Die mogelijkheid bestaat al maar moet eveneens uitgewerkt worden.

Na de pauze lichtte Ed Rousseau de syllabus toe van de lezingen die de SOK en het VVV samen georganiseerd hebben.

Joep Orbons sloot de avond met een korte dia-vertoning van groeven en geologie van IJsland en Engeland.

Details over de bestorming van de bar zijn in dit verslag niet opgenomen.

SOK Ledenavond

Op vrijdag 29 november is de volgende ledenavond, deze keer als vanouds in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.
Aanvang stipt om 19:30 uur.

Oorspronkelijk stond de (eerste) verkiezing van voorzitter van de SOK centraal. Er is echter niemand die deze functie ambieerde, met het gevolg dat zich ook niemand kandidaat heeft gesteld. Ton Breuls heeft daarop te kennen gegeven de komende drie jaren weer (te pogen) de kar te trekken. Omdat er geen andere kandidaten zijn, blijft dus deze eeuw het voorzitterschap in handen van Ton.

De komende ledenavond zal Ed de Groot u ondermeer een korte uiteenzetting geven over de plannen de groeven van de SOK onder te brengen in een op te richten groevenstichting, die onze en in de toekomst mogelijk ook andere groeven gaat beheren.

Luck Walschot zal u inlichten over het resultaat van zijn oproep in de vorige SOK-INFO 70 betreffende de zgn tweede kapel in Geulhem en Ton Breuls zal u vertellen over de "verkenningstocht" naar de basaltgroeven van Mayen in de Eifel, als een mogelijk excursiedoel voor de SOK.

Hoofdnoot van de avond zal de dia-presentatie zijn van de Tongerse fotograaf Benny Odeur. Benny is natuurfotograaf en heeft een onwaarschijnlijk mooie serie dia's gemaakt van vleermuizen. Ondermeer tijdens de zomertellingen van Olefs, Walschot en Willems en co. De opnamen van bijvoorbeeld vleermuizen in volle vlucht zijn ware juweeltjes.

De rest van de avond blijft open voor uw contacten, mededelingen, vragen of presentaties. Tot ziens op vrijdag 29 november 1996 om 19:30 in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

Nieuwe beheerder Rother groeve

Een van de eerste groeves die de SOK in beheer kreeg was de Rother groeve. Annelies Heynen heeft de beheerders functie voor meer dan 16 jaar vervuld. Ze heeft echter te kennen gegeven dat ze wegens tijdsgebrek geen mogelijk meer heeft het beheer van de Rother te vervullen. Het is jammer want ze heeft er voor gezorgd dat de Rother altijd voor onderzoek toegankelijk was.

Annelies heeft John Hageman voorgedragen als nieuwe beheerder. Ed de Groot, de verantwoordelijke groeieopzichter, is hiermee accoord gegaan, dus we hebben een nieuwe beheerder. John, veel succes gewenst.

MEET THE UNDERGROUND PRESS

We beginnen met de ether. In het TV-programma "Alle Vijf" op BRT 1 op 30.09.1996 werd aandacht aan de vleermuizen besteed. Op de opnamen vanuit de **Lacroixberg** zagen we wederom de inmiddels nationaal bekende SOK-Leden **Pierre Olefs, Luck Walschot** en **Johan Willems**. Overigens en dit tot uwer geruststelling: er waren ook vleermuizen te zien!

"Als alles meezit, krijgt Valkenburg haar "Reuzentrap" terug: de verbinding tussen het Rotspark en het Romeins gedeelte van de **Gemeentegrot**", aldus **Dagblad de Limburger (DDL)** in een foto-bijchrift (04.10.1996). De bijna 40 meter lange trap uit de vorige eeuw en sinds eind jaren '50 niet meer in gebruik is deels ingestort of bovengronds overwoekerd. Er wordt bekeken of restauratie mogelijk is. De trap zou dienst moeten doen als toegang tot een nog aan te leggen kuurpark. Wat dit betekent voor de **Gemeentegrot** is ons nog niet duidelijk! We houden de vinger aan de pols.

"**Valkenburg wil beleidsplan voor grotten**" schrijft **DDL** van 11.10.1996. Dezelfde dag lezen we ook in het **Limburgs Dagblad**: "**Valkenburg brengt grotten in kaart**". Dit naar aanleiding van de toenemende toeristische druk. De CDA vindt dat de kwetsbaarste delen in de verschillende grotten als "cultuurhistorisch erfgoed" behouden moet blijven. De overige grotten zouden vrijgegeven kunnen worden voor commerciële activiteiten. Het college heeft besloten het voorstel over te nemen. Daarbij wil B en W **nadrukkelijk gebruikmaken van de kennis en de wetenschap van particulieren personen of instellingen**. De redactie van deze rubriek zal trachten de SOK op het spoor te krijgen! (E.L.)

En nog meer Valkenburgs nieuws: **Jacquo Silvertant** heeft een boek geschreven met de titel: "**Vreigele bie de bök**". En "**Vreigele**" zit de **Valkenburgers in de genen**" zegt **DdL** van 28.10.1996. Het **L.D.** van 05.11.1996 doet er nog eens een dikke haal overheen: "**Valkenburg leent zich voor foute politiek**". Het gaat over de strijd om de grotten onder de Cauberg - de huidige **Gemeentegrot** - die eind vorige eeuw Valkenburg in twee kampen verdeelde. Dit cultuurhistorisch boek, voor iedere grottenliefhebber een collectors item, kost f 39,75 en wordt uitgegeven door de stichting In onsen Lande van Valckenborgh. Wie vóór 15 november bestelt bij drukkerij Valkdruk wordt vermeld in de lijst van intekenaars.

De aandacht van de media voor het ondergrondse is deze aflevering van Meet the Underground Press minder dan normaal, vandaar de volgende mededelingen:

Oké, het heeft absoluut niets met de ondergrond te maken, maar heeft u die ogen gezien? Die spiedende blik? Die wilde haarlok boven die woeste baard? Die grimmige mond? Op de ruilbeurs voor brouwerij-artikelen in Amby was ook het SOK-lid **Henk Ramakers** en de fotograaf kon niet om hem heen. Vandaar die foto in **DdL** op maandagmorgen, 04.11.1996.

En in het **L.D.** van 05.11.1996 staat een écht schattige foto (sorry Henk) van een piepjong meisje als het "mergelkindje", als deelnemster aan de balletvoorstelling "Oët mergel gebaore".

Met dank aan onze correspondent **Eric Lamkin**.

Jezuïetenberg als Nationaal Monument

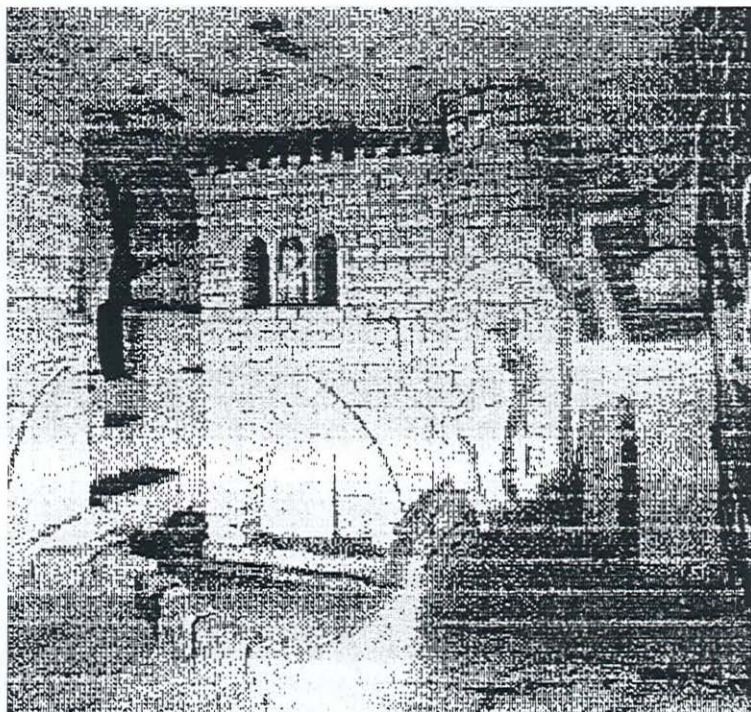
Per 14 oktober 1996 heeft de Staatssecretaris van O.C.W. de groeve Jezuïetenberg aangewezen als beschermd monument in de zin van de Monumentenwet 1988!

Voor het behoud en onderhoud van de groeve heeft deze aanwijzing grote betekenis. Na studie van de Technische Universiteit Delft en in overleg met Staatstoezicht op de Mijnen is voor de komende 30 jaren een plan gemaakt en uitgewerkt om het gebied, bekend als "achter de stokken", te stabiliseren. Daarmee zijn enorme kosten gemoeid. De aanwijzing als Nationaal Monument biedt de stichting Jezuïetenberg meer mogelijkheden voor werving van (overheids)subsidie's.

Het eerste deel van de renovatie (kosten ca f 100.000) is van start gegaan en zal eind november klaar zijn. Het sinds lang niet meer toegankelijke gebied "Kerstnacht, New York bij nacht en Modern Steekspel" zal dan weer voor bezoekers worden vrijgegeven. Subsidieaanvragen voor komende jaren zijn reeds in de ambtelijke molen.

In 1997 gaat de Rotary Maastricht een lijvig boek uitgeven over de Jezuïetenberg, waarvan de opbrengst eveneens bestemd is voor de verdere renovatiekosten.

De stichting Jezuïetenberg zal u van de komende ontwikkelingen op de hoogte houden.



"Uit de Oude Doos op zolder"

Reactie van Luck Walschot

Allereerst wil ik een zestal mensen bedanken die een reactie gaven op mijn vraag uit de vorige SOK-info "Wie weet in welke groeve, (door Pr. J. Allard het "Bergske" genoemd), de tweede kapel of wat ervan over is gevonden kan worden.

De oplossing was unaniem "De Studentengroeve c.q. de Koepelgrot".

Van onze SOKkers Katja en Fons uit Nijmegen kreeg ik een kopie van een oude prentbriefkaart waarop de ingang van de Koepelgrot is afgebeeld, met de volgende mededeling.

Hoi Luck,

Kapel "Het Bergske" ligt in een zijgang van de Koepelgroeve, (v. Wijngaarden 84), tot 1965 verbinding met Geulhemergroef (no.87).

Nu is het restaurant "De Caverne". De kapel ligt midden in het restaurant en er is weinig van over, (mos).

Katja en ik zijn alle ondergrondse Kapellen aan het fotograferen en documenteren. Als we klaar zijn volgt een diapresentatie en artikel.

Groetjes Fons.

Het kaartje van Fons en Katja had voor mij een onverwachte bijkomende functie. Al geruime tijd had ik in mijn collectie van enkele honderden oude ansichten met groeve-ingangen een kaart uit 1906 die ik niet kon plaatsen, het onderschrift op de kaart was: "Valkenburg (L) Grotbewoner".

Nu komt het wel vaker voor dat er meerdere verschillende plaatsnamen vermeld werden voor één en dezelfde locatie bv. (Strooberg: Meerssen, Valkenburg, Bemelen), doordat de gemeente-grenzen veranderden, maar dat was nu niet het geval.

De sterk verweerde ingang deed me denken aan enkele oude niet meer als zodanig bestaande ingangspartijen aan de Plenkert. Ondermeer de zogenaamde oude Romeinsche ingang naar de Gemeentegroef, en de iets verder gelegen Plenkertgroeve (76) nu de Monstergrot, zelfs de kleine, boven het huidige waterpompstation de Heytgracht gelegen Carolusgroeve (79b), aangeduid op de prentbriefkaart als; "Groeve in de Heytgracht" kwam in aanmerking.

De pose van de man bij de ingang op de kaart van Katja en Fons herinnerde me sterk aan een andere kaart met een gelijk poserende man.

De kaart werd na enig geblader door de albums gevonden en het verbazende was dat in dezelfde ingang, op dezelfde manier, tegen dezelfde wand geposeerd werd, doch door een ander persoon. (zie foto's)

Na met een vergrootglas de specifieke kenmerken van het verschillend, zowel oud, als nieuw fotomateriaal, met elkaar vergeleken te hebben, en na nauwkeurig vergelijken van opvallende herkenningspunten aan de ingangspartij zoals, gaten, holten, breukvlakken, en verweerde legers, kon de kaart met tot voor kort mij onbekende locatie toch op de juiste plaats worden bijgevoegd.

Nogmaals dank aan Fons en Katja en de andere personen die me bereidwillig de gewenste informatie bezorgden.

N.B. De albums met oude prenten en unieke originele foto's, deels van glasplaat-negatieven van voor 1900, en ansichten over grotten-ingangen zullen de volgende SOK-ledenavond ter inzage beschikbaar zijn.

Tevens bestaat de mogelijkheid tot het ruilen van dubbele exemplaren.

Met vriendelijke groet Luck.



Valkenburg L., — Grotbewoner.

"Uit de Oude Doos op zolder"

archieff Luck Walschot

Nog een klein artikeltje in navolging op het vorige bericht in SOK-info, betreft hier weer de kapel, maar welke van de twee kan uit het korte krantenartikel niet opgemaakt worden. Het gaat om een ingezonden stukje uit 1938 uit een lokaal dagblad.

In die tijd dat de helling langs de Geul waar voorheen de rotswoningen lagen, afgegraven zou worden, (van bovenaf gezien, onder aan de Geulhemerberg rechts) en waar in 1930 een scholier werd gedood door een vallend mergel-plafond (zie SOK-info 59).

Dat de inzender van het hierna volgende stukje, een andere mening is toegedaan dan andere inzenders, omtrent het wel of niet afgraven van de helling, zal in een volgende SOK-info blijken, vaststaat dat nazaten van de inzender nog steeds in de mergelverwerkende-industrie actief zijn.

INGEZONDEN

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

DE GEULDALROTSEN

Sinds eenige dagen is men begonnen met het afgraven der bouwvallige Geulhemerrotsen waar de laatste tijd zooveel om te doen is geweest.

Wij vernemen uit de beste bron- dit ter geruststelling der overdreven moord-en-brand-schreeuwende Natuurvrienden- dat de afgraving geheel systematisch zal geschieden en dat van schending van de werkelijk historische Kapel totaal geen sprake is.

De Natuurvrienden zou ik bij deze eens een wandeling van Geulhem naar Meerssen willen aanraden. Zij zouden zich dan kunnen overtuigen, hoe deze mooie wandelweg door de gemeente Meerssen wordt bedorven, door het prachtige Meerssenerbroek van zijn boomen te berooven en het over een lengte van honderd meter als stortplaats te gebruiken.

Des Zomers is hier gewoon niet te passeeren vanwege de vliegen en de misselijke reuk.

Dit kon toch in ieder geval voorkomen worden. Er zijn in deze gemeente werkwillige werkeloozen genoeg.

J. CURFS.

großen !!



Kajsa Rodenburg + Fons Lemissen.

DRUKWERK

AFZ: NL 6228 GH 6

**Port betaald
Port payé
Maastricht
Pays-Bas**